

BESZÁMOLÓK

SZEMLÉK

REFERÁTUMOK

Nemzetközi szakmai tanácskozás az Építésügyi Tájékoztatási Központ alapításának negyvenedik évfordulóján

A TMT 1990. novemberi számában négy cikk mutatta be a jubiláló Építésügyi Tájékoztatási Központ (ÉTK) negyvenéves fejlődését és mostani szolgáltatásait, amelyek a hazai és külföldi igények, ismeretek és tapasztalatok kölcsönhatásának, a nemzeti és nemzetközi együttműködés eredményességének köszönhetően alakultak ki.

Ez sugallta, hogy jubileumunk alkalmából olyan nemzetközi szakmai tanácskozást tartsunk, ahol – rövid visszapillantás után – a külföldi és a hazai információs szakemberek és felhasználók közösen vázolják a kilencvenes évek főbb iparfejlesztési tendenciáit, azok várható információs igényeit és kielégítésük technikai-technológiai feltételeit.

Az 1990. november 5-én Budapesten megtartott tanácskozás programja a fentieknek megfelelően a következő volt:

- ▶ Az ÉTK szolgáltatásainak fejlesztése, feladatai és perspektívája a 90-es években (*Hamvay Péter*, az ÉTK igazgatója)
- ▶ Egy nemzetközi együttműködést elősegítő információs rendszer: a CINET és kapcsolata a kelet-európai országokkal (*Anne Volbeda*, az IUBC, azaz az International Union of Building Centers – az Építésügyi Központok Nemzetközi Szövetségének – főtitkára)
- ▶ Információs tevékenység az angol építőiparban – a Brit Építéstudományi Intézet (Alapítvány) szerepe (*Brian Hall*, a garstoni Building Research Establishment igazgatója)
- ▶ Magyarország útban Európa felé. A műszaki fejlődés feltételei, a minőség és piacképesség (*Scharle Péter*, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium főosztályvezetője)
- ▶ Nemzetközi építésügyi információs együttműködés az új – piaci – viszonyok között (*Wilhelm Wissmann*, a stuttgarti Informationszentrum Raum und Bau der Fraunhofer Gesellschaft igazgatója)
- ▶ Az EUROBUILD építésügyi piaci információs szolgáltatásának jelentősége (*Pozsgay Lajos*, az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola főigazgatója)

- ▶ Új fejlesztési törekvések a lengyel építésügyi tájékoztatásban (*Henryk Walcerz*, a varsói Centralny Ośrodek Informacji Budownictwa igazgatója)
 - ▶ Az Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program: irányok és tapasztalatok (*Bakonyi Péter*, az MTA Számítástechnikai Kutató Intézet főigazgató-helyettese)
 - ▶ Változások, tendenciák az európai építésügyben és információellátásban. A tanácskozás összefoglalása (*Dogan Hasol*, az isztambuli Yapi-Endrüstri Merkezi igazgatója, az IUBC elnöke)
- Néhány kiemelés erejéig ismerkedjünk meg a tanácskozás problémafelvetéseivel.

A tudományos tanácskozáson elhangzott és írásban is közreadott előadások lényegében Európa elérendő egységének perspektívájában vizsgálták az előttünk álló teendőket. A cél fokozatos megközelítéséhez, mint azt Magyarországon ma már minden valamirevaló szakember tudja, korántsem elégséges az európai árak tudomásulvétele, illetve az európai bérek követelése – európai termelékenységre is szükség lenne. És maga a termelékenység is igen összetett fogalom; benne a minőségnek központi szerepe van, ahogy ez a tendencia az EK integrációs folyamatából egyértelműen kitűnik. Ha a változásokat fejlődésnek is tekintjük, a minőség mind jogi, mind kereskedelmi értelemben a piacképesség előfeltételévé válik. A műszaki fejlesztés pedig a minőség kézben tartásának és befolyásolásának lesz az eszköze. Az információs-informatikai környezet szerepe ezért mindenképpen felértékelődik: a hétköznapi tevékenység minden területére behatoló, független vagy hálózatba kapcsolt számítógépek és általuk közvetített információk az emberi munkát minden vonatkozásban fegyelmezettebbé teszik, s ezáltal fizikai kényszerként is az egyértelmű minőségre fognak ösztönözni. Ha úgy tetszik, a gyöngye, a megbízhatatlan minőségű munka felismerésének eszközei válnak tökéletessé – ahogy erre Scharle Péter előadása hívta fel a figyelmet.

Az építőiparnak hatalmas tartalékai vannak az információs technológiák adaptálásában. Az elkövetkezendő 10–15 év forradalmasítani fogja az angol építésügyet – mondta ezzel kapcsolatban Brian Hall. Ezt a fejlődési kényszert természetesen a politikai, gazdasági és környezeti tényezők együttese idézi majd elő.

A 70 éves angol Építéstudományi Intézet műszaki, jogi, gazdasági, kereskedelmi és személyre szóló információs tevékenységével, a fejlődési folyamatokat értékelő és előrejelző munkájával eddig is jelentős szereplője volt az európai építéskutatásnak. Most a kelet-európai országokban kíván – tevékenysége bővítésével – intenzív partner lenni.

Hall előadásában élénk érdeklődést váltottak ki az angol építőiparban alkalmazott ún. "project" és "non-project" típusú információs szolgáltatások, amelyek az európai információs folyamatban is egyre jobban elterjednek, és már Magyarországon sem teljesen ismeretlenek.

Az IUBC főtitkára, Anne Volbeda az egységesedő Európa építésügyi információs feladatainak ellátásában fontos segédesszköznek minősítette az IUBC-CIB *Survey of product information c.*, valamint a *Directory of Quality Approval Systems and Assessment Procedures in Various Countries c.* publikációit. Szerinte igen rövid időn belül számítani lehet az elektronikus adatcsere (EDI) hegemoniájára az összes építéssel kapcsolatos műveletben, tehát a termékbeszerzésben, kereskedelemben, szállításban és felhasználásban egyaránt.

Ehhez kapcsolódva Bakonyi Péter felvillantotta a magyar információs infrastruktúra fejlődésének eredményeit és trendjeit, az I²F jelenlegi állását és a továbbfejlesztés kilátásait.

W. Wissmann előadásában az információs infrastruktúra nemzetközi integrációjának – nem túlzás a jelző – szédítő perspektíváját fejtette ki. Előadását a számunk 157–165. oldalán teljes terjedelmében közöljük.

Pozsgay Lajos a nyugat–keleti kapcsolatok egyik leghatásosabb szervezete, az EUROBUILD jelentőségét ismertette a képzés, a környezetvédelem, az épületfelújítás, az ipari beruházások szempontjából. Ez a szervezet időközben a PHARE-program építőipa-

ri vonatkozásainak megvalósításába is bekapcsolódott, amiben hazai kulcspartnere az ÉTK.

A tanácskozáson az is bebizonyosodott, hogy a kelet-európai építésügyi információs intézmények meglehetősen hasonlóan reagálnak a közelmúltban végbement politikai és gazdasági kihívásokra. A piaci viszonyok átmenetek nélküli beköszöntése, a központi támogatások gyors megszüntetése kényszerpályára terelik ezeket az információs intézményeket. Ezért sebtében új, eladható, a piacot állandóan figyelemmel kísérő információs szolgáltatásokat kell – kellene – kialakítaniuk, mind a belföld, mind a külföld számára – tünt ki a lengyel előadó, H. Walcerz fejtegetéseiből.

A tanácskozáson végül, de nem utolsósorban szerepelt maga az építés a rá jellemző sokféle irányzattal és trenddel, hiszen ez az a színtér, ahol az építésügyi információ felhasználói élnek és dolgoznak. D. Hasol a második világháború utáni építészeti irányzatok bemutatásával, az új anyagok, szerkezetek, technológiák kifejlesztésére gyakorolt hatásával, illetve az előttünk kibontakozó "high-tech" építéssel foglalkozott. E tekintetben az információs szolgáltatások szempontjából is elsőrendű fontosságú a jó piacismeret, az európai kultúra, az innovációs készség, a technológiák ismerete és a jó nemzetközi kapcsolatok megléte. Előadása mindemellett figyelmeztetett: a világ nem csupán Európából áll. (Ma ezt sokszorosan érezzük!)

Úgy véljük – emlékeztetett a tanácskozás kihívásaira a házigazda, Hamvay Péter –, hogy a legjobb válasz az újabb és újabb hazai és nemzetközi szolgáltatás: így pl. a Magyarország Európában információs csomag, a legkülönbözőbb piaci információs szolgáltatások és kiadványok, a tanfolyamok és szemináriumok, a kapcsolatteremtés. Ilyen kitörési lehetőség a tanácskozáson ismertetett lengyel építésügyi információs periodikumok és új szolgáltatások sora is. Gazdasági teljesítőképességünk növekedése nem utolsósorban függ az információs technológiák gyors fejlődésétől.

Gáspár Lászlóné
(Építésügyi Tájékoztatási Központ)

Könyvtári számítógépes programok bemutatója az Országos Széchényi Könyvtárban (1991. február 14–15.)

Könyvtári célrendszerekből utoljára 1986-ban, öt évvel ezelőtt láttunk bemutatót (l. *TMT*, 33. köt. 5–6–7. sz. 1986). Az akkorit a Commodore-64-es számítógépek túlsúlya jellemezte, alig akadt a szemlén szerepeltek között személyi számítógépre írt program. A magyarokat egyszerű: a könyvtárak többségében még egy Commodore-64-eshez is csupán vágyalom volt hozzájutni. Az invenciózus prog-

ramozók azon tüsténkedtek, hogy e sokrétűen programozható, de mégiscsak nagyon szerény memóriával bíró gépecske minden szabad bájtlját kihasználják a nagy adattömegű könyvtári feldolgozásban. Mi sem jellemzi jobban az öt évvel ezelőtti – hangsúlyozom: az akkori lehetőségekhez kényszerűen hozzáidomult – felfogást, mint az, hogy még az informatika jeles szakemberei is elhitték magukkal: a megyei könyv-